

Kryzys globalny

(zagrożenie i szansa)

Spółeczny neo-darwinizm

albo

ekohumanizm/win-win

Lesław Michnowski

B. (1993-2011) członek Komitetu Prognoz
“Polska 2000 Plus”
przy Prezydium Polskiej Akademii Nauk

<http://www.kte.psl.pl>

leslaw.michnowski@gmail.com

Rozwój społeczności/systemu życia -

**ta część procesu jej życia, która
skutkuje powiększaniem:**

- jej trwałości, oraz**
- jakości życia stanowiących ją
osób**

ROZWÓJ TRWAŁY (w tym r. przekr. gr. wzr.) ŚS albo kryzys i globalna katastrofa [$\theta = \theta(i)$]

I – poziom informacji światowej społeczności (ŚS) - wg N. Wienera;

s – poziom entropii ŚS (j.w.);

n – ilość elementów ŚS;

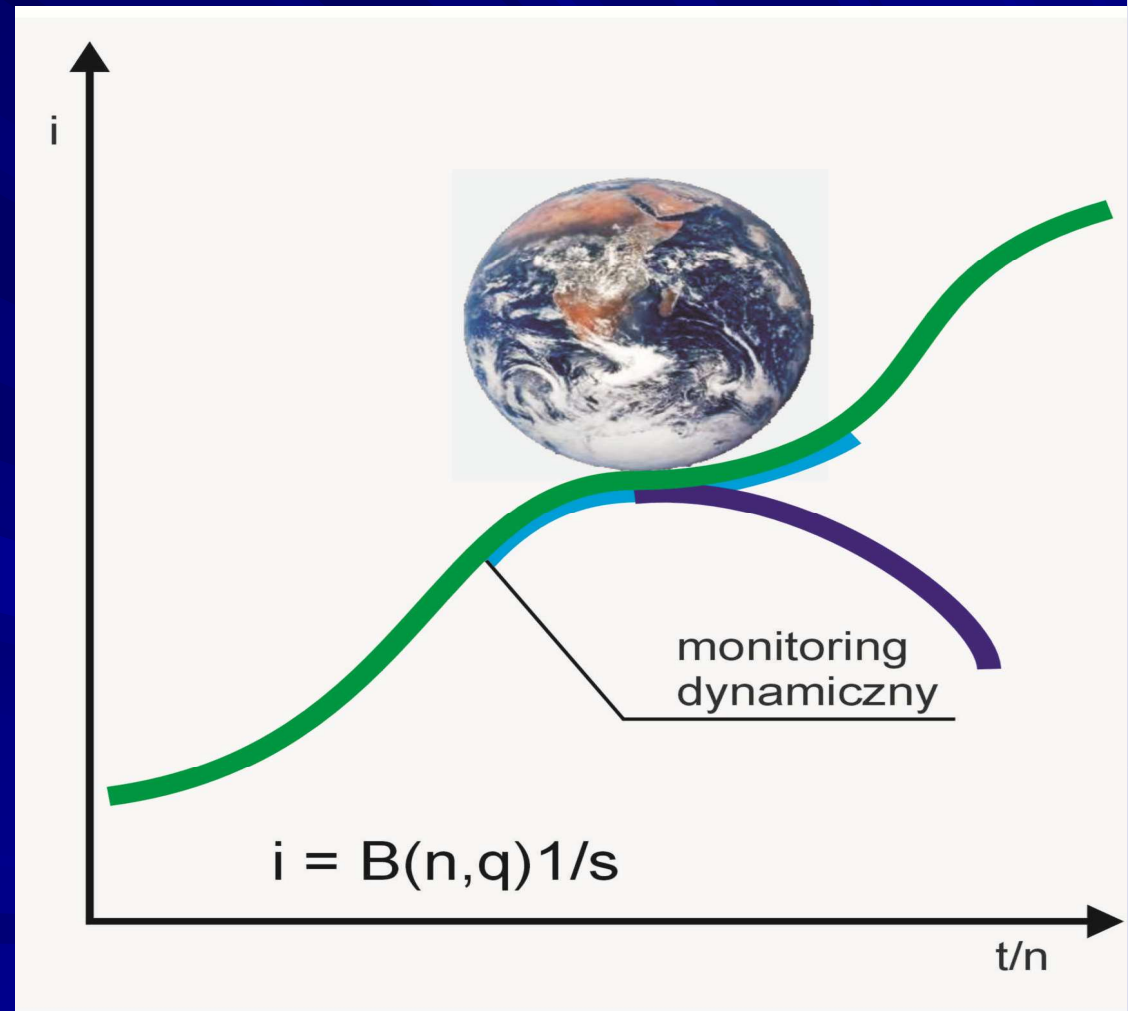
q – jakość elementów ŚS;

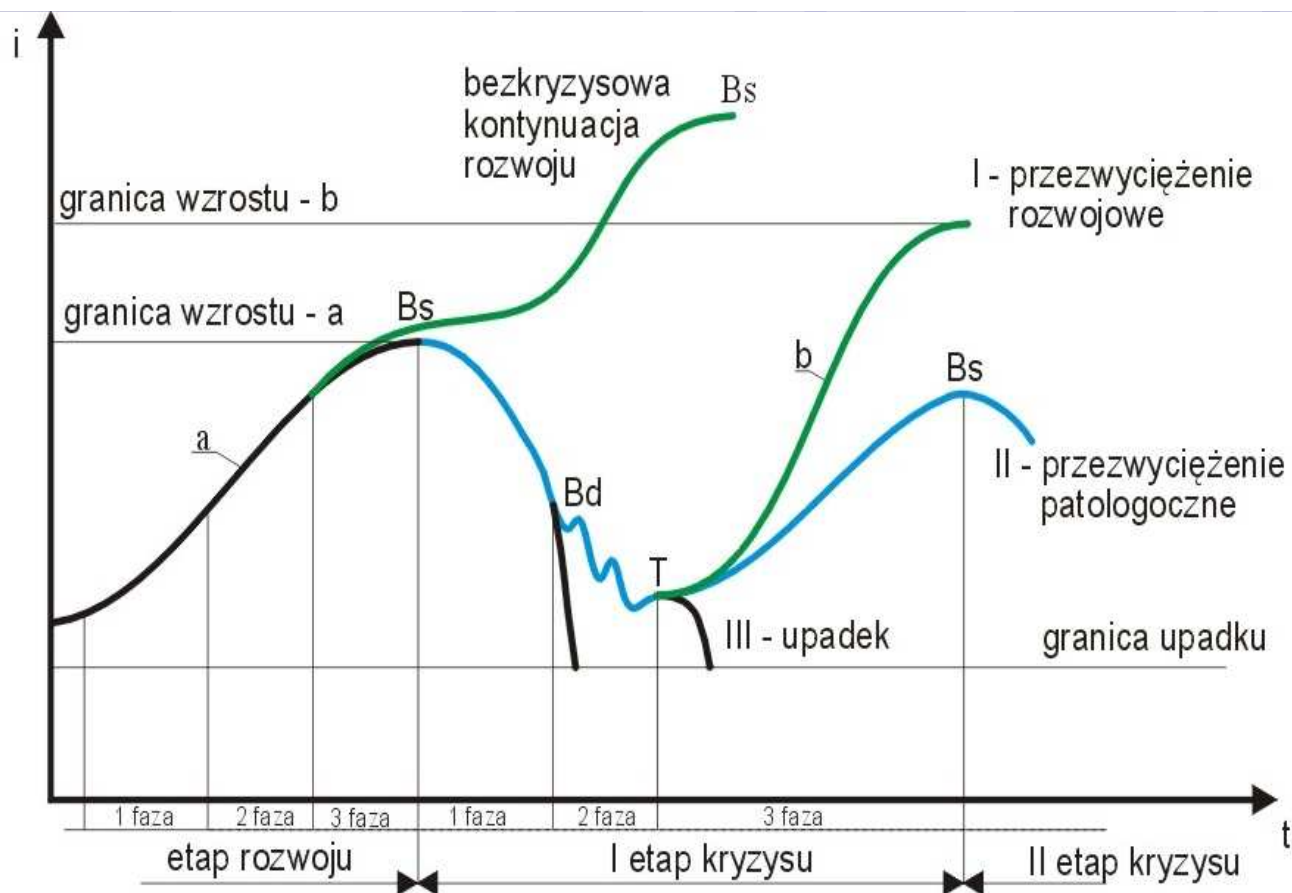
Θ – trwałość ŚS.

Monitoring Dynamiczny (MD)
– przetwarzanie danych statystycznych w prognozy ostrzegawcze i informację o jakości i dynamice oraz przyszłym przebiegu procesu życia ŚS, pod warunkiem braku interwencji w ten przebieg.

Ekohumanizm w przewyciężaniu globalnego kryzysu:

<http://www.kte.psl.pl/episteme103-skr.pdf>

Oznaczenia:

i - poziom informacji, w tym jakości systemu;

t - czas;

a, b - formy makrostruktury;

B_s - punkt bifurkacyjny "szczytowy";

B_p - punkt bifurkacyjny "pośredni";

T - punkt trifurkacyjny "dołowy".

Trzy fazy rozwoju:

1 faza - zakończenie przebudowy makrostruktury

2 faza - szybki rozwój makrostruktury

3 faza - starzenie się makrostruktury,
ew. rozpoczęcie jej ponownej przebudowy

Trzy fazy kryzysu:

1 faza - stabilna i regresywna

2 faza - niestabilna i okresowo
pozornie rozwojowa

3 faza - stabilna, pozornie rozwojowa

Rys 3. Fazy rozwoju i kryzysu systemu życia

Kryzys jako alternatywa rozwoju

Fazy kryzysu: (1) niejawna,
(2) destabilizacji, (3) pseudorozwoju.

Trzy „ścieżki wyjścia”:

1. przywrócenie zdolności rozwoju.
2. globalna katastrofa/upadek
3. patologiczne
przewyciężenie/pseudorozwój

NEO-DARWINIZM SPOŁECZNY:

**gdy deficyt
dostępnych zasobów naturalnych
oraz zagrożenia ekologiczne**

NAJSILNIEJSI

– w miejsce podporządkowywania -

ELIMINUJĄ

nieco słabszych

KONKURENTÓW

**do źródeł deficytowych zasobów naturalnych i
przyrodniczych**

- niszcząc wraz z tym

potencjał intelektualny i socjoróżnorodność

Ludzkości

EKOHUMANIZM:

**partnerskie współdziałanie dla dobra
wspólnego/win-win – wszystkich ludzi
(bogatych i biednych, społeczności
wysokorozwiniętych i w rozwoju
opóźnionych), ich następców oraz
środowiska przyrodniczego –**

**POWSZECHNIE WSPOMAGANE nauką i
wysoką techniką oraz
KULTURĄ INFORMACYJNĄ.**

Apel Warszawski - O ekorozwój
<http://www.kte.psl.pl/apelw.htm>

**Jakie mogą być przyczyny braku poparcia Władz RP
oraz UE
dla
adresowanych do Rio+20
strukturalno-informacyjnych propozycji
Forum SITR
zawartych w Liście do Prezydenta RP?**

(...) stworzenie globalnego systemu wczesnego ostrzegania.

**(...) umożliwić powszechny dostęp do wiedzy o
prawdopodobnych kompleksowych skutkach działalności
społeczno-gospodarczej (...).**

<http://www.pte.pl/pliki/2/12/ListKPrp.pdf>

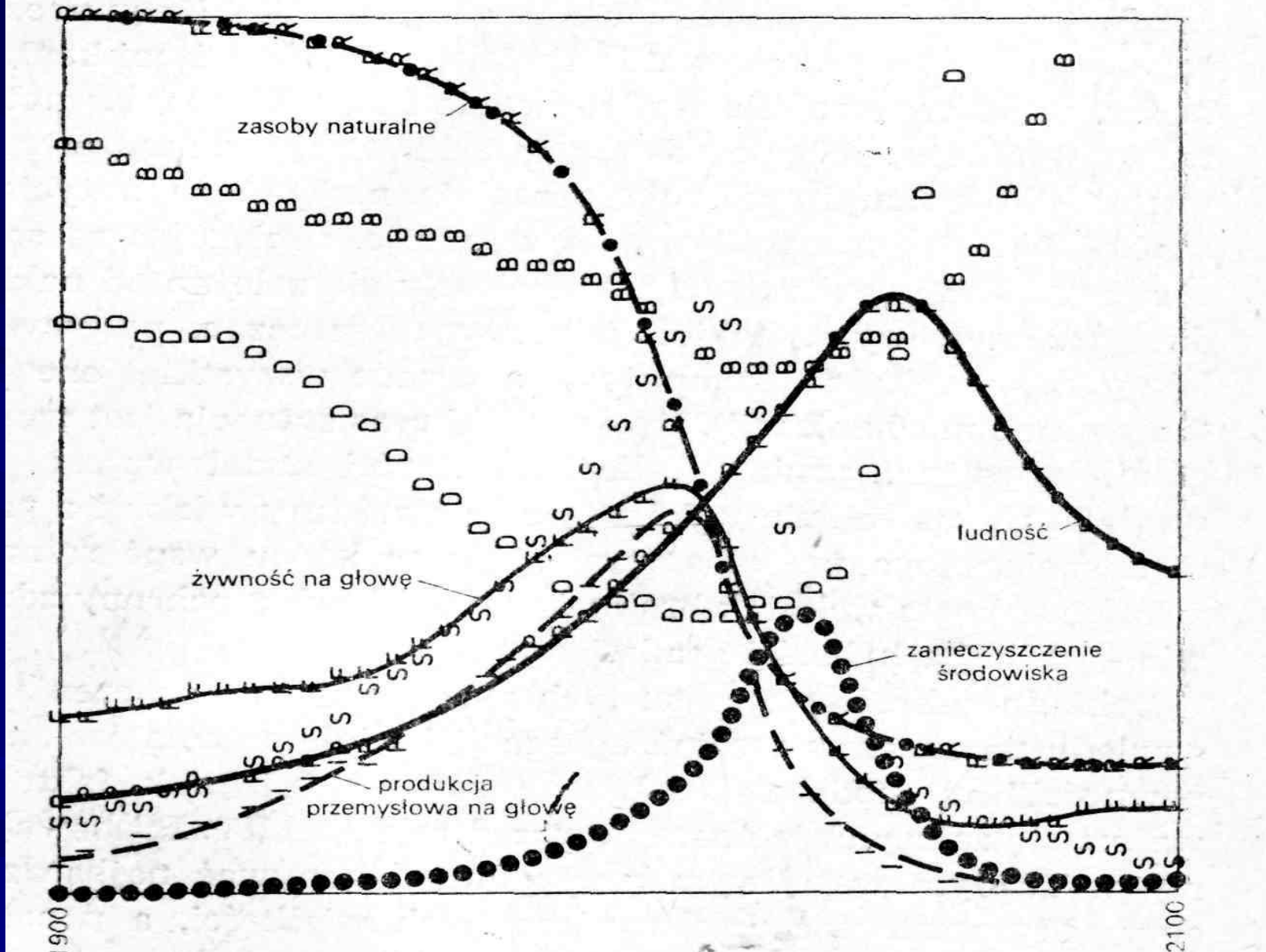
<http://www.pte.pl/pliki/2/12/InformacyjneUWARUNKOWANIA.pdf>

**Polska Inicjatywa Na Rzecz Trwałego Rozwoju Świata, wystąpienie do
Prezydenta Rzeczypospolitej Polskiej, w roku 1997, podpisane przez 165
wybitnych osobistości świata nauki, kultury, wiary, polityki:**

<http://www.kte.psl.pl/polinicj.htm>

<http://www.kte.psl.pl/lista.htm> .

RYS. 49. Model świata. Przebieg typowy

Meadows, D.H., ...Granice wzrostu (1972) MD – prognoza ostrzegawcza

UNEP Report -12 maja 2011 (1)

By 2050, humanity could consume an estimated 140 billion tons of minerals, ores, fossil fuels and biomass per year

– three times its current appetite

–(...) is "far beyond what is likely sustainable" if realized at all given

FINITE WORLD RESOURCES

(...).

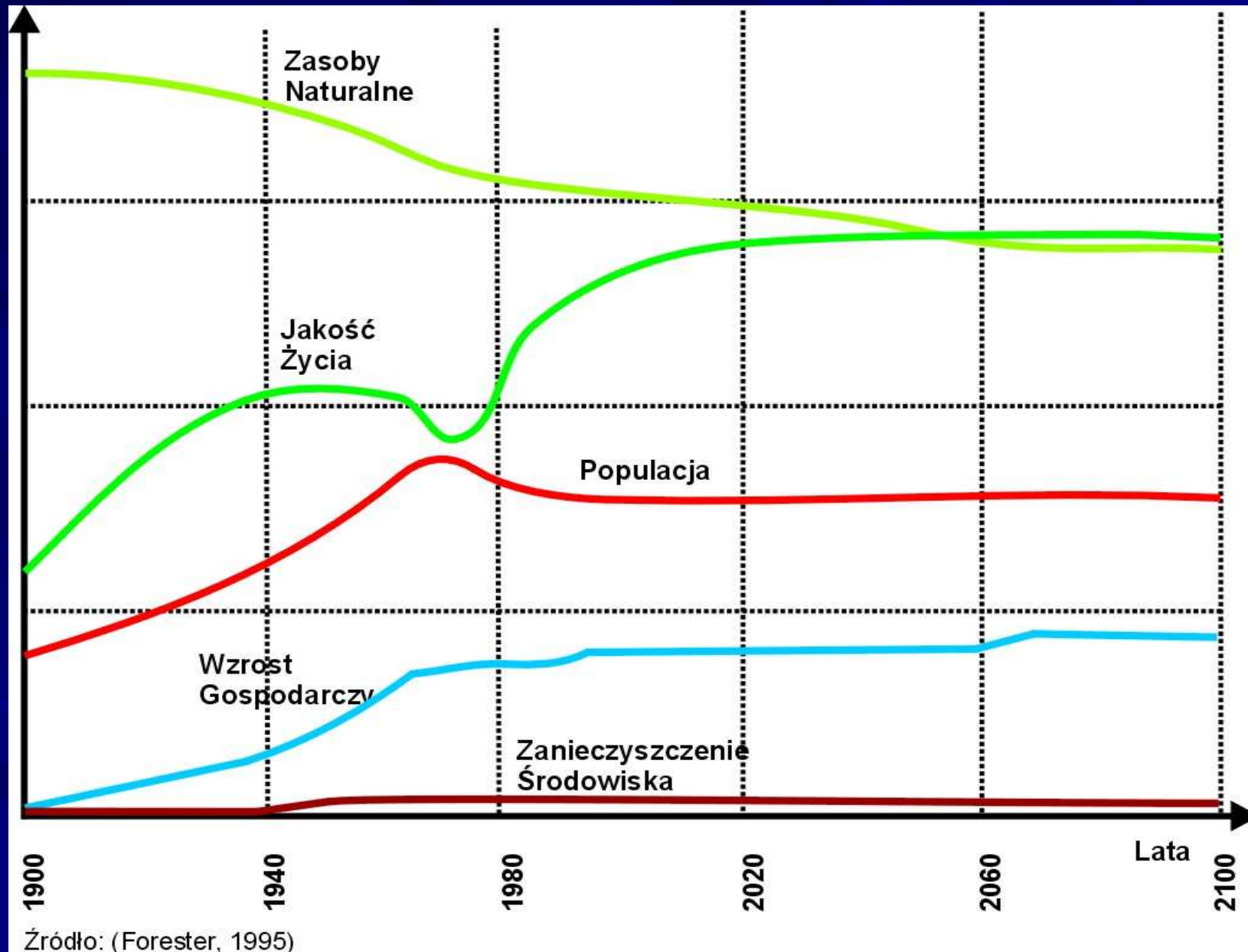
UNEP Report (2)

Scenario 3: tough contraction of consumption in developed countries, converging with others.

Industrialized nations reduce per capita consumption by two thirds and other nations remain at current rates, resulting in a global per capita consumption rate (...) the same as in year 2000.

**Humanity Can and Must Do More with Less:
UNEP Report**

„Zerowy wzrost” Forrester 1971/95

*Another mental model says that the limits are real and close, and that there is not enough time, and that **people cannot be moderate or responsible or compassionate.** At least not in time. That model is self-fulfilling. If the world's people choose to believe it, they will be proven right. The result will be collapse.*
(Meadows 1992, 2004).

**Dennis Meadows 2009:
dla przezwyciężenia globalnego kryzysu**

*(1) We desperately need for **population, energy use, material use, and pollution streams to be reduced.***

http://www.euronatur.org/Interview_Dennis_Meadows.dennismeadows_en.0.htm

*(2) If you want everyone to have the full potential of mobility, adequate food and self-development, then it is **1 or 2 billion.***

(mld, obecnie jest nas ok. 7 mld. osób)

<http://www.spiegel.de/international/world/0,1518,666175,00.html>

Ekohumanizm

a

Meadows 1992/2004

Tools for the Transition to Sustainability (...)
VISIONING (...) *Networking (...)* **Truth-Telling**
(...) Learning (...) **LOVING (...)**.

Prawdopodobne powody odrzucania polskich
– do ONZ/Rio+20 kierowanych –
antykryzysowych strukturalno-informacyjnych
propozycji:

1. Błędna diagnoza
obecnego kryzysu.
2. Uznanie przeludnienie Ziemi jako głównej
przyczyny globalnego kryzysu.
3. Przewyciężanie kryzysu metodą
społecznego neo-darwinizmu, a nie
ekohumanizmu/win-win.
4. „Schładzanie” światowej gospodarki w
miejsce zmiany na
ekospołecznie użyteczne
wzorców produkcji i konsumpcji

Dokonywana przez Chiny rozwojowa synteza socjalizmu i kapitalizmu, w tym powszechne upodmiotowianie obywateli, to główna przeszkoda w przezwyciężaniu globalnego kryzysu metodą neo-darwinizmu społecznego/zerowego wzrostu

BRICS jako potencjalny czynnik przywrócenia Światu rozwojowej równowagi.

Co zrobić aby BRICS nie pogłębił kryzysu?

Wielce kryzysogenne globalne zagrożenie to przejęcie i utrwalenie, zwłaszcza przez Chiny, wzorców nieracjonalnego rozwarstwienia społecznego oraz marnotrawnej konsumpcji, jak również wstrzymanie kształtowania podatności innowacyjnej gospodarki.

WEF Davos 2012

”The Great Transformation:
Shaping New Models,,

WEF Davos 2012: A. Merkel:

1. we're aware that **we're all closely connected, that we're part of one world.**
2. **mutual solidarity**, which shows that we belong together, that we want to belong together and that **the outside world expects us to support each other.**
3. **important in my view are the structural reforms which are being tackled and which will result in more jobs**
4. we have to show our citizens that **not only do we pay VAT on every product but that we all also pay tax on all financial transactions**

WEF Davos 2012 - Klaus Schwab:

„**Capitalism is out of whack**, (...) free markets have to serve society (...)

Everybody who could make a constructive proposal is very welcome. We need new ideas. (...) We have a vision gap in the world (...) My wish is threefold – that we build by searching for constructive new solutions and models, that we bond by looking for **long-term vision**, and that we bind by creating the necessary underpinning framework of shared values.”

WEF Davos 2012 – Report. More with Less: Scaling Sustainable Consumption and Resource Efficiency

Action to decouple business and economic growth from resource intensity and environmental impact has never been more critical to the long-term success of business

Zasada

win-win/dobra wspólnego/solidarności
jest nie do zrealizowania
bez zbudowania informacyjnego
systemu powszechnego dostępu do
wiedzy o kompleksowych skutkach
ludzkich działań i innych zmian w
uwarunkowaniach życia

Backcasting, czyli wizyjne programowanie strategiczne, trwałego rozwoju powinno być opracowywane z wykorzystaniem systemowej/cybernetycznej wiedzy o prawidłowościach rozwoju

Analiza systemowa istoty kryzysu globalnego oraz informacyjnych uwarunkowań trwałego rozwoju.

MODELOWANIE KONCEPTUALNE W KSZTAŁTOWANIU TRWAŁEGO ROZWOJU:

<http://www.kte.psl.pl/Aneks%20doSpPrzysztaTR.pdf>

Capra, Toffler, Forrester, Nadler, Sage.
Bertalanffy, Wiener, Brillouin, Laslo, Sedlak,
Bocheński, Bogdański, Mazur,
de Chardin, Commoner, Lovelock,
Staniszewski, Morita, Einstein
A także: mottainai.

Aksjomat I:

$$i = B(n,q)1/s$$

i – poziom informacji systemu życia(sż)/społeczeństwa – zarazem poziom rozwoju oraz zorganizowania sż, jak również konceptualna miara jakości sż.

s – poziom entropii ekospołecznej systemu życia, a także poziom rozwojowych rezerw sż.

n – ilość elementów systemu życia;

q – jakość elementów systemu życia, oraz

$B(n,q)$ – pewna funkcja zależna od rodzaju systemu życia oraz ilości i jakości jego elementów.

przy czym:

Entropia ekospołeczna

(jedynie izomorficzne podobieństwo do entropii termodynamicznej)

$$s = k \ln w$$

k – pewna stała zależna od rodzaju systemu życia;

w – ilość różnorodnych czasoprzestrzennych konfiguracji elementów systemu życia, które umożliwiają uzyskiwanie tego samego stanu jakości tego systemu.

Aksjomat II:

$$E = mc^2$$

- rozumiany jako założenie, iż układ system życia – środowisko, zbudowany jest z energii w szerszym znaczeniu (falowej lub substancjalnej), a różnice pomiędzy różnorodnymi postaciami są spowodowane przez odmienne ich struktur, wyznaczających odmienne właściwości różnorodnych są.

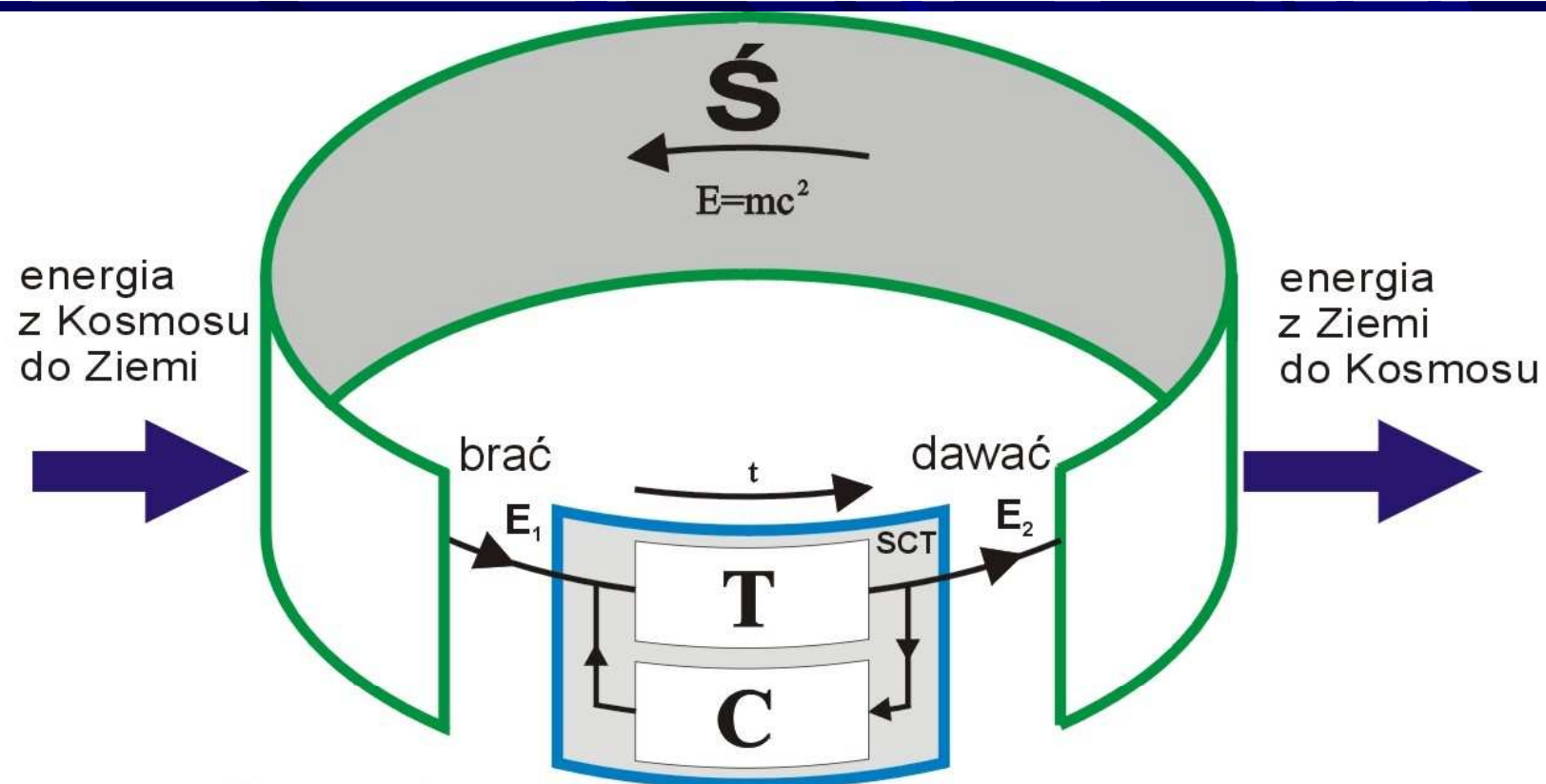
Aksjomat III: (System ogólny L. von Bertalanffy'ego)

$$\frac{dQ_1}{dt} = f_1(Q_1, Q_2, \dots, Q_n)$$

$$\frac{dQ_2}{dt} = f_2(Q_1, Q_2, \dots, Q_n)$$

.....

$$\frac{dQ_n}{dt} = f_n(Q_1, Q_2, \dots, Q_n)$$

Oznaczenia:

SCT system: człowiek - technika;

Ś środowisko (społeczno-przyrodnicze albo przyrodnicze);

T technika (środki i sposoby);

C człowiek jako sterowniczy podsystem SCT;

t czas;

E1 energia "na wejściu" (falowa i substancjalna);

E2 energia "na wyjściu" (w szerszym znaczeniu).

Rys. 1 Globalny ekosystem jako system otwarty, system życia i system: człowiek - technika - środowisko

**Względny ($E=mc^2$) deficyt zasobów życia:
naturalnych i przyrodniczych,
to skutek deficytu:**

(a) wiedzy;

**(b) techniki, w tym metod symulacji komputerowej
wielkich systemów;**

(c) aktywnego potencjału intelektualnego/mądrości;

**(d) umiejętności stymulowania ekospołecznie
użytecznej aktywności poznawczo-innowacyjnej;**

**(e) woli politycznej WSPÓLNOTOWEGO
przewyciężania globalnego kryzysu.**

=====

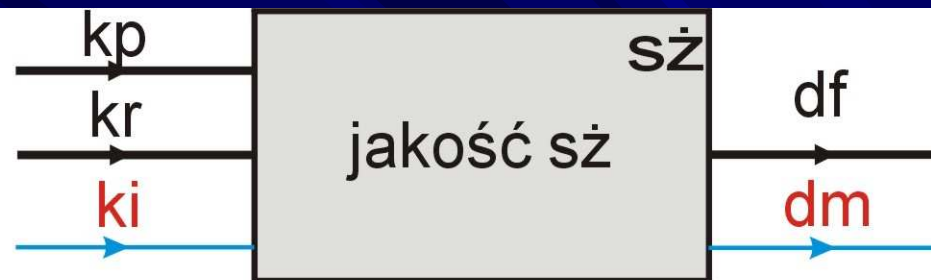
**Apel Klubu Twórców Ekorozwoju: O ekohumanizm i budowę
informacyjnych podstaw trwałego rozwoju:**

<http://www.kte.psl.pl/apelk.htm> .

Stan Zmian i Ryzyka (SZiR)

- tak szybko zachodzące zmiany w uwarunkowaniach życia, oraz tak znaczna organizacyjna bezwładność, iż istnieje konieczność **antycypatywności (w tym feedforward)**, a zarazem występuje znaczne ryzyko błędów prognostyczno-adaptacyjnych

Kryzys globalny jest skutkiem
niedostosowania światowej
społeczności do życia w Stanie
Zmian i Ryzyka.

Oznaczenia:

sz – system życia;

kp – konstrukcja powielająca;

kr – konstrukcja regeneracyjna;

ki – konstrukcja inowacyjne;

df – destrukcja fizyczna;

dm – destrukcja moralna.

Rozwój (wzrost jakości sz)

$$kp + kr + ki > df + dm$$

Regres

$$kp + kr + ki < df + dm$$

“Steady state”

$$kr + ki = df + dm$$

Rys. 2 Podstawowe uwarunkowanie trwałego rozwoju.
Trwała przewaga konstrukcji nad destrukcją

Czym wyższy poziom rozwoju nauki
i techniki, tym **WIĘKSZE TEMPO ZMIAN**
w uwarunkowaniach życia, oraz
WIĘKSZE NATEŻENIE moralnej destrukcji
form życia, już niezgodnych
z nowymi uwarunkowaniami życia - a zatem
więcej dalekowzroczej
MĄDREJ (w tym etycznej)
- sztuczną inteligencją wspomaganą -
koordynowaną **PRACY**
oraz **NOWEJ NAUKI**
i ekospołecznie użytecznej
TECHNIKI
dla eliminowania negatywnych skutków
MORALNEJ DESTRUKCJI

Czym mniej biedy i bezrobocia,
bez wiedzy
o kompleksowych skutkach
ludzkich działań,
tym
szybciej globalna katastrofa.

Główny czynnik globalnego kryzysu to:

- NIE PRZELUDNIENIE Ziemi

(nadmiar potencjału intelektualnego),

lecz

- MORALNA DESTRUKCJA

dotychczasowych form życia, już
niezgodnych z nowymi uwarunkowaniami
życia (coraz szybciej wraz z rozwojem nauki
oraz techniki postępująca)

**nie przewyciężana
z odpowiednim wyprzedzeniem.**

Rozwój a wzrost

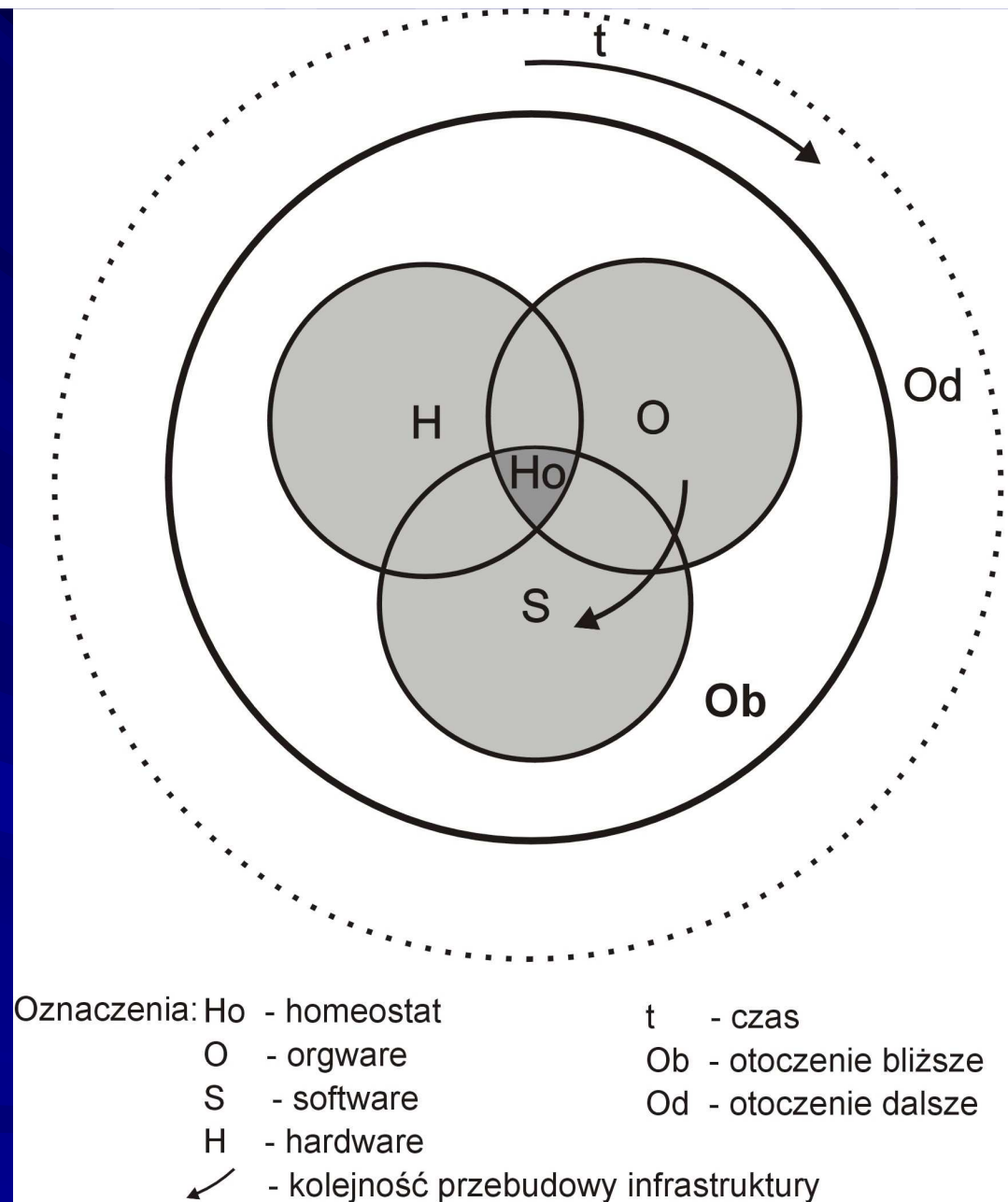
Wzrost jako warunek rozwoju

Warunkiem rozwoju jest wzrost m. in. natężenia przepływu przez system społeczno-gospodarczy (jako system otwarty) energii (w szerszym znaczeniu).

A więc dla przezwyciężenia kryzysu nie „schładzanie” gospodarki (i powiększanie bezrobocia), lecz wzrost intensywności gospodarowania oparty na zmianie sposobu (w tym aksjologii) jej funkcjonowania

Współzależność grup elementów i relacji konstytuujących dowolny system życia, w tym światową społeczność

Poprawnie – zgodnie z wewnętrznymi i zewnętrznymi uwarunkowaniami życia - ukształtowany homeostat i orgware stymulują rozwój systemu życia

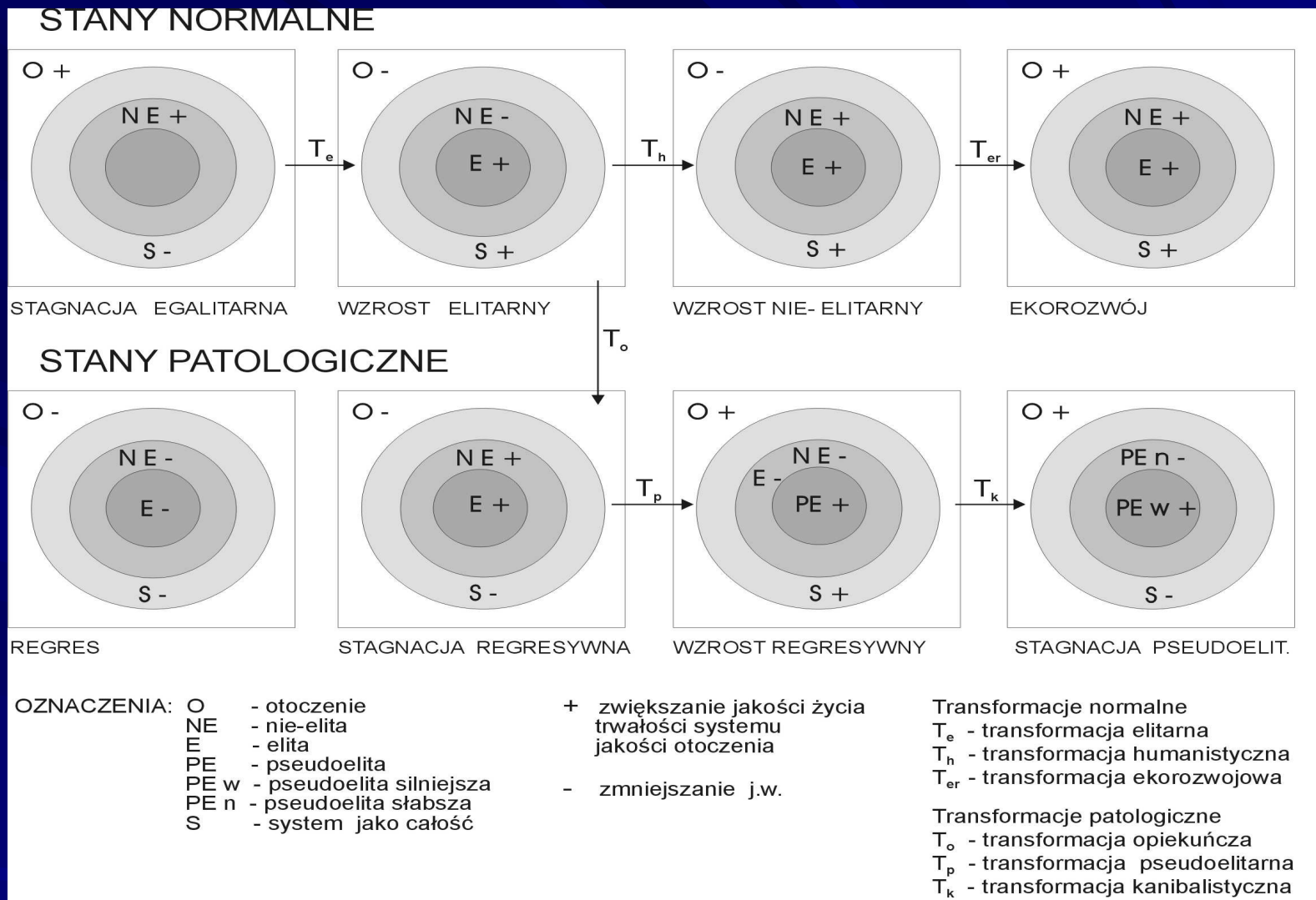
GRANICE WZROSTU:

- (a) NAUKOWO-TECHNICZNE, w tym EDUKACYJNE;**
- (b) ORGANIZACYJNE - nie wymagające - dla rozwojowego ich przekroczenia – wzrostu potencjału n-t i intelektualnego oraz przemiany aksjologicznej;**
- (c) AKSJOLOGICZNE – takie granice, dla rozwojowego przekroczenia których, niezbędna jest odpowiednia przemiana aksjologiczna oraz warunkująca ją przebudowa systemu zarządzania/homeostatu światowej społeczności.**

Obecny kryzys to kryzys
cywilizacyjny, będący skutkiem
patologicznego przekroczenia
granic wzrostu tych trzech rodzajów

.

Kolejność występowania w trwałym
rozwoju aksjologicznych granic
wzrostu:

Normalne i patologiczne stany jakości życia systemu życia, w tym światowej społeczności, powstające kolejno w jego trwałym rozwoju albo kryzysie, zapoczątkowanym patologicznym przekroczeniem granicy wzrostu elitarnego

Konsekwencją fałszywego – neo-
socjal-darwinistycznego -
przewyciężania obecnego kryzysu
będzie m.in. prowadzące do globalnej
katastrofy zastąpienie światowej elity
pseudo-elitą, a w ślad za tym
zniszczenie podstawowego czynnika
trwałego rozwoju w postaci licznego,
aczkolwiek jeszcze biernego potencjału
intelektualnego ludzkości.

Dla trwałego przezwyciężenia
obecnego kryzysu konieczność
dokonania dwu transformacji:

- (a) humanistycznej;
- (b) ekorozwojowej.

Podstawowym warunkiem
przeprowadzenie światowej
społeczności od moralnie już
zdegradowanego wzrostu elitarnego do
wzrostu nie-elitarnego oraz ekorozwoju
jest ekohumanistyczne zintegrowanie
światowych elit.

Kryzys globalny: integracja działań dla wspólnego dobra:
<http://www.pte.pl/pliki/2/12/Kryzys%20globalny%20Res%20Humana%20nr%204%202011.pdf>

Trwały rozwój to nie oxymoron

Utrzymywanie jego trwałości
współcześnie wymaga ukształtowania
powszechnej ekohumanistycznej
podmiotowości poprzez zintegrowanie
rozwoju społecznego z rozwojem
gospodarczym oraz ochroną - a raczej
poprawnym kształtowaniem -
środowiska przyrodniczego.

**W Stanie Zmian i Ryzyka,
powszechnie dostępny
globalny prognostyczny system wiedzy
o kompleksowych (w tym społecznych i
przyrodniczych) skutkach:**

**(1) działalności
społeczno-gospodarczej
oraz**

**(2) innych zmian w uwarunkowaniach życia
- to NIEZBĘDNY WARUNEK
ukształtowania powszechnej podmiotowości,
w tym mądrości i kierowania się
aksjologią
EKOHUMANISTYCZNĄ**

**MĄDROŚĆ (w ujęciu tego referatu),
to zdolność:**

- (1) OBSERWOWANIA** zdarzeń zachodzących w układzie: podmiot życia społeczno-gospodarczego – środowisko (społeczno-przyrodnicze);
 - (2) ROZPOZNAWANIA** procesów, których te zdarzenia dotyczą;
 - (3) PRZEWIDYWANIA** przyszłego biegu tych procesów;
 - (4) ich WARTOŚCIOWANIA;**
 - (5) PRZECIWSZTAWIANIA** się procesom negatywnym.
- WSPOMAGANIA** procesów pozytywnych.

Podstawowe zadania antykryzysowe:

- (1) ukształtować zdolność antycypatywności światowej społeczności, w tym ostrzegawczego prognozowania oraz wyprzedzającego eliminowania zagrożeń;
- (2) zwiększyć sprawność informacyjną;
- (3) ekohumanistycznie upodmiotowić nie-elitę;
- (4) przyspieszyć ekospołecznie użyteczny postęp naukowo-techniczny, w tym wdrażanie osiągnięć n-t do praktyki;
- (5) ukształtować stan podatności innowacyjnej gospodarki.
- (6) przekształcić system ekonomiczny w oparty na kompleksowym rachunku korzyści i kosztów gospodarowania, stymulujący ekospołecznie użyteczną aktywność poznawczo-innowacyjną.

Odpowiednie uspołecznienie wiedzy n.-t. to niezbędny warunek kształtowania antycypatywności i podatności innowacyjnej, jak również zwiększania sprawności informacyjnej oraz przyspieszania ekospołecznie użytecznego postępu naukowo-technicznego

Doprowadzenie do zrealizowania
zawartych
w Liście FSITR do Prezydenta RP
antykryzysowych postulatów
to istotny warunek
uniknięcia globalnej katastrofy

=====

GLOBAL GOVERNANCE AND INFORMATION FOR THE WORLD
SOCIETY'S SUSTAINABLE DEVELOPMENT:

<http://www.clubofrome.at/news/newsflash95.html>

<http://www.clubofrome.at/news/sup2011/dl-04-michnowski.pdf>

Dziękuję za uwagę

www.kte.psl.pl

leslaw.michnowski@gmail.com